

มหรสพพลิกกลับที่คนไทย(เท่านั้น)ถูกปิดหูปิดตา
แห่มมแอนนากับพระราชานางแห่งกรุงสยาม ภาค 1
หนุ่มโพหัท

หายหน้าไปหลายฉบับ กลับมาแล้วครับเพลงดนตรี

วาระสำคัญของเดือนตุลาคมที่ผ่านมา ถ้าไม่นับงานซาโยวีที่รายงานข่าวกันบานเบิกในหน้ากระดาษร่วมเล่ม ถ้าไม่นับงานการเมืองอ่อนกร้อย ก็น่าจะนึกถึงงาน 200 ปีพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม รัชกาลที่ 4 ซึ่งผ่านไปอย่างเงียบเชียบไม่แพ้งานอื่น

เรื่องพระประวัติและพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่านนั้น กระผมคิดว่าคงจะได้รู้ได้เรียนกันอยู่บ้าง หรือถ้าไม่รู้ก็ คงจะมีแหล่งที่พึ่งทางปัญญาได้ไม่มากนักน้อย ไม่ใช่ปัญญาแบบแฟนพันธ์แท้คู่มืออนึ่งกลางกับนี้วางอย่างที่ไม่เป็นพจนานุกรม ภาษาไปใดๆในโลกนครศรี แต่เป็นการแสดงบทบาทหน้าที่ของคนไทยทั้งหลายที่เกิดมาได้พระบรมโพธิสมภารพึงกระทำ แหม ชูเปอร์สตาร์คนอื่นยังรู้จักโคตรเหง้าเหล่ากอได้ตั้งเยอะ แต่พระมหากษัตริย์พระองค์นี้ไม่สนใจศึกษาหาความรู้ก็ไม่ทราบจะว่า ยังไงแล้วหละครับ

ชื่อเสียงเรียงนามของพระองค์ท่านเป็นชื่อเสียงที่ฝรั่งนักดูหนังฟังเพลงทั้งหลายในโลกคุ้นเคยกันมากที่สุด รู้จักกันมาราวๆ 60 ปีแล้ว และรู้จักมากกว่าพระราชวงศ์อื่นๆในโลกมาเลย ถ้าไม่นับกษัตริย์อาเธอร์ของนิทานปรัมปราอังกฤษ กษัตริย์เลียร์ของเชกสเปียร์ กษัตริย์หลุยส์ของฝรั่งเศส และกษัตริย์ฟาโรห์แห่งอียิปต์ กษัตริย์สยามพระองค์นี้ เป็นคาแรคเตอร์ที่นักแสดงหนังและนักแสดงละครฝรั่งหลายต่อหลายคนเคยสวมรอยเอาไว้ ที่โดดเด่นที่สุดเห็นจะเป็นนายยูล บรินเนอร์ (Yul Brynner) นักแสดงละครเพลงลูกครึ่งรัสเซีย-มองโกลเลีย ซึ่งทำให้ภาพคิงมังกูพระราชานางแห่งอุษาคเนย์เป็นภาพที่ติดตรึงตราชาวบ้านมานานปี ด้วยแอ็คชั่นยืนถ่างขาเท้าสะเอวขมวดคิ้ว(ซึ่งน่าจะเป็นแรงบันดาลใจให้ชูเปอร์แมน วีรบุรุษเสื้อยืดตัวเอสที่ขบใส่กางเกงในทับกางเกงนอก เอาไปใช้เป็นท่าประจำตัวด้วยท่าหนึ่ง) ประกอบกับหัวล้านเลียน วางท่าเป็นคนมีอิโก้จัด และสำเนียงพูดที่ตัดแอ็คชั่นเหมือนคนเอเชียพูดอังกฤษจนแปร่งปร่า เป็นมิติของคิงมังกูที่ใครๆก็นึกถึงกันโดยอัตโนมัติ

และที่จะต้องนึกถึงอีกคนคือแห่มมแอนนา เลียวโนเวนส์ ม่ายสาวชาวอังกฤษ ลากกระโปรงสู่มโก่เดินกริดกรายอยู่ในวังหลวง คอยต่อล้อต่อเถียงกับคิงมังกู สอนภาษาฝรั่งให้พระโอรสธิดาองค์น้อยๆ คอยแทรกสอดอยู่ในโลกความรักชื่นชมของเจ้าจอมหม่อมห้ามสาวชาววังกับหนุ่มโง่คร้าย

แต่ที่ท่านผู้ชมต้องไม่พลาดฉากสุดฮิตคือการจับคู่ลีลาศกันของแห่มมกับคิงในโรงพระราชฐาน

พร้อมกับบทเพลงหนึ่งดังกระหึ่มขึ้นมาท่ามกลางบรรยากาศชื่นมื่น

... เต็มรำกันไหม ...

We've just been introduced, I do not know you well, but when the music started, something drew me to your side.

So many men and girls, are in each others arms, it made me think we might be similarly occupied.
Shall we dance?

On a bright cloud of music shall we fly?

Shall we dance?

Shall we then say "Goodnight and mean "Goodbye"?

Or perchance, when the last little star has left the sky,

Shall we still be together with are arms around each other, and shall you be my new romance?

On the clear understanding that this kind of thing can happen,

Shall we dance?

ฟังจะได้แนะนำตัวกัน ฉันทยังไม่รู้จักเธอดีนัก แต่เมื่อเสียงดนตรีดังขึ้น มีอะไรก็อย่างที่ดึงดูดฉันไปให้ใกล้ชิดเธอ หญิงชายหลายคู่ ต่างมีกันและกันอยู่ในอ้อมแขน ไม่ต่างจากเรา ...เต็มรำกันไหม

มาเนมเมสโตไลในเสียงดนตรี ชักชวนให้โอบกอดกันไป ...เต็มรำกันไหม

คำกล่าววราตรีสวัสดิ์ จะหมายถึงการอำลาจากกันไป หรือเรายังจะคงอยู่ในอ้อมแขนของกันและกัน แม้ยามดาวดวงน้อยจระจกจากฟ้า เธอจะเป็นความรักครั้งใหม่ของฉันหรือไม่ เข้าใจเกิด เรื่องนี้เป็นไปได้เสมอ ...ตื่นรำกันใหม่...

นี่คือหนึ่งในฉากเด็ดของการจับคู่เต้นรำบนแผ่นฟิล์ม Musical หนึ่งเพลงฮอลลีวูดสุดคลาสสิก **“เดอะคิงแอนด์ไอ”** The King and I สร้างโดยบริษัท Twentieth Century Fox เมื่อปี พ.ศ. 2499 (1956)กำกับโดย Darryl F. Zanuck ภาคดนตรีเป็นฝีมือของราชันย์ละครเพลง Richard Rodgers กับคำร้องของคีตกวีคู่ขวัญ Oscar Hammerstein II ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงออสการ์ถึง 9 รางวัลด้วยกัน

ยูล บรินเนอร์ พระราชาแห่งกรุงสยามในท่าทางเงอะงะเงิน โอบกอด**เดบเบอร์รา เคอร์รี่** (Deborah Kerr) รับบทแอนนา แหม่มสาวสวยไว้ในอ้อมแขน สืบเท้าก้าวตามจังหวะ หนึ่ง สอง สาม และ หนึ่ง สอง สาม และ หนึ่ง สอง สาม

ก้าวผิดก้าวถูก นับพลาด นับใหม่ หันพลาด หันใหม่ แล้วค่อยๆแคล่วคล่องมั่นคงขึ้น มีความมั่นใจมากขึ้น ยิ้มออก ดวงตาพระราชาหนุ่มเป็นประกาย สองมองเข้าไปในดวงตาหวานซึ้งของแหม่มสาว ดนตรีผันแปรย้ายทำนอง โหม ประโคมเป็นจังหวะโพลก้าคึกคัก

หนุ่มสาวต่างวัฒนธรรมทั้งสอง พลั้วร่างไปตามบทเพลงด้วยอารมณ์บรรเจิด

ปรี๊ด.....(เสียงนกหวีดเข็นเชอร์แสบแก้วหู) ยกปายชู ห้ามดู!!! ห้ามเข้า!!!

ที่จริง The King and I เคยมีบริษัทหนึ่งแอบนำเข้ามาฉายในเมืองบางกอกแล้วแหละ เมื่อราวสี่สิบปีก่อน แต่ถูกสื่อมวลชนแนวรักชาติบ้านเมืองโจมตีและ ถูกฝ่ายรักษาเกียรติภูมิราชสำนักประท้วง โดยเฉพาะข้อหาว่าเป็นสื่อที่จบบังคับไม่ให้ความเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งการเสนอภาพคนไทย สังคมไทยที่ป่าเถื่อน ด้อยพัฒนา การเล่าเรื่องเมืองไทยอย่างชวนให้ติดลบในสายตาชาวโลกคิวโลส การให้ข้อมูลผิดพลาดทางประวัติศาสตร์ของแหม่มแอนนา และอีกหลายๆข้อกล่าวหาซึ่งออกจะเป็นเรื่องตลกตรึมในบ้านเมืองนี้ ในที่สุด ก็เลยต้องหิ้วฟิล์มกลับไปเข้ากรฮอลลีวูดตามระเบียบ

และกลายเป็นหนึ่งในมหรสพบาปที่ถูกประทับตราตั้งแต่บัดนั้นมาจนบัดนี้ ไม่ว่าจะโลกจะเปลี่ยนไปขนาดไหนแล้ว ไม่ว่าจะมึนหัวอีกสักกี่เรื่องที่ฉายภาพผู้นำทั้งอดีตและปัจจุบันที่เลวทรามต่ำช้าห่วยแตกปานใด และโลกได้เห็นผ่านหน้าจอกันขนาดไหน ไม่ว่าจะป็นมะริกัน ยุโรป อิสลาม จีน แยก ญี่ปุ่น

แต่ The King and I ก็ยังไม่อาจผ่านวิชาเข้าเมืองไทยได้อยู่ดี

จำได้ไหม ท่านผู้อ่าน เมื่อไม่กี่ปีก่อน ยังเคยมีการประท้วงโครงการทำหนังของฮอลลีวูดที่เอาต้นเค้ามิวสิกเคิลเดิม The King and I ผสมกับนิยายฉบับใหม่ของซีซีเลีย ฮอลแลนด์ (Cecelia Holland) มาปิดฝุ่นใหม่ ใช้นามว่า **Anna and the King** สร้างโดยบริษัท A Twentieth Century Fox เจ้าเก่า มีสาวสุดเก่งแห่งโลกมายายุคนี้ **จอดี ฟอสเตอร์** (Jodie Foster) รับบทแหม่มแอนนา จับคู่กับอาแป๊ะหล่อเข้มจากฮ่องกง **โจว หยุน ฟะ** (Chow Yun-Fat) อดีตเจ้าพ่อหนังบูมรับบทคิงมงกุฎ คราวนี้คงไม่โป้งแห่งแล้ว ดัดผมสั้นโปะเจลเรียบแปร้ว คิ้วหนาตาดีคางเหลี่ยม ใส่ชุดดูเป็นลิเกมากขึ้น ส่วนแหม่มแอนนาก็ยังไม่ทิ้งสู่มไก่ ยังนุ่งกะทะอยู่ในจอ

รู้ไหมว่าทางบริษัทผู้สร้างเคยแสดงความประสงค์ที่จะมาใช้เมืองไทยเป็นสถานที่ถ่ายทำ เคยขอใช้ตัวประกอบไทยเข้าฉาก เคยขอใช้บุคคลากรที่ปรึกษาในการทำงานภาพยนตร์ที่รู้เรื่องโบราณประเพณี และอีกหลายคำขอที่อำนวยความสะดวกจริง ปรากฏว่าโดนยำและ ไม่มีใครสนับสนุนโดยประการทั้งปวง มีหน้าซ้ำยังถูกหน่วยงานราชการชูอีกว่าถ้าพบเห็นการฉายหนังเรื่องนี้เมื่อใดก็ตามในเมืองไทยอย่างเป็นทางการ จะดำเนินคดีให้ถึงที่สุด ว่าเข้าไปนั่น

โธ่เอ๊ย ขนาดเวลามันเดินทางมาจนปานนี้แล้ว ยังไม่ให้โอกาสกันอีก ในที่สุด ฝ่ายผู้สร้างก็ย้ายกองถ่ายไปปักหลักที่ มาเลเซีย ทำฉากทำเรื่องกันไปตามมีตามเกิด และชนฟิล์มกลับไปฉายที่อเมริกา (ซึ่งเมื่อฉายก็ยังไม่วายถูกส่งจดหมายประท้วงจากเมืองไทยอีก) คนไทยที่ควรจะได้ดูเป็นส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ดู หรือดูก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง ถ้าจะดูต้องแอบดู ต้องไปเสาะหาจากแหล่งแอบขายอีกทีนึง จนปานนี้หนังเรื่องนี้ยังครองแชมป์หนังหายากในตลาดมีตอยู่ น่าสงสารจริง สู้ตลาดวิดีโอลามก วิดีโอตลกไม่ได้เลย

ต้นฉบับของมหรสพว่าด้วย The King and I นั้น เป็นงานวรรณกรรมลายลักษณ์ เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับราชสำนักฝ่ายในในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่แหม่มแอนนา เลียวโนเวนส์ (Anna Harriette Leonowens) (5 พฤศจิกายน 2377 – 19 มกราคม 2457) สตรีมีชาวอังกฤษได้บันทึกเหตุการณ์ที่ได้ประสบมาในช่วงเวลา 5 ปี (2405-10) ที่เดินทางเข้ามาเป็นครูสอนภาษาอังกฤษให้แก่บรรดาเจ้านายผู้เยาว์และเจ้าจอมในราชสำนัก โดยผ่านการ

ดำเนินเรื่องของย้อนหลังของตนเองเป็นหนังสือ 2 เล่ม คือ "The English Governess at The Siamese Court" และ "The Romance of The Harem" พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2413

ต่อมาในปี 2485 มาร์กาเร็ต แลนด์อน (MARGARET LANDON พ.ศ. 2446-2536) ซึ่งเป็นสุภาพสตรีชาวอเมริกัน เคยเข้ามาเมืองสยามเพื่อปฏิบัติภารกิจทางศาสนาได้รวบรวมเรื่องราวจากหนังสือทั้งสองเล่มดังกล่าวของแอนนา มาเรียบเรียงใหม่กลายเป็นนวนิยาย "Anna and The King of Siam" แปลเป็นไทยว่า "แอนนากับพระเจ้ากรุงสยาม" (แปลโดย กัณหา แก้วไทย)

ช่วงที่การเขียนของมาร์กาเร็ตซึ่งเรียกว่าฉบับ Commemorative Edition นอกจากจะได้ความรู้ทางประวัติศาสตร์แล้ว ยังได้ความบันเทิง เพลิดเพลินใจอีกด้วย ถึงจะเป็นนวนิยายที่แต่งขึ้นจากมุมมองของชาวต่างชาติ ซึ่งอาจจะไม่เข้าใจประเทศสยามอย่างลึกซึ้งนัก แต่ก็ใช่อีกมุมมองหนึ่งที่น่าสนใจ

และต่อมาได้กลายเป็นต้นธารมหรสพอันไพเราะที่สุดเรื่องหนึ่งเมื่อจำเป็นต้องมาสื่อสารกับคนไทย

จากนวนิยายเล่มโต Anna and the King of Siam กลายเป็นภาพยนตร์จอใหญ่ในฮอลลีวูด โดยการแสดงนำของพระเอกรุ่นเก๋าเร็กซ์ แฮร์ริสัน Rex Harrison รับบทคิงมังกูฏ หน้าตาฝรั่งเต็มขั้น ผมงดก ทรงเครื่องแบบราชากรอย่างยุคอาณานิคม และไอรีน ดูน Irene Dunne รับบทแอนนา กระโปรงสุ่มโก้เหมือนเดิม เป็นหนังสือสยาม ดำเนินเรื่องสุดจะโรแมนติกปนสะเทือนใจไม่แพ้โฉมงามกับเจ้าชายอสูร (Beauty and the Beast) ที่รู้จักกันในยุคหลังเลย

ภาพยนตร์ Anna and the King of Siam ออกฉายครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2489 เป็นหนังยุคพัฒนาการถ่ายทำหลายๆ อย่างของสตูดิโอ Twentieth Century Fox เจ้าประจำของฮอลลีวูด ก่อนที่จะพัฒนามาเป็นละครเพลงอันลือลั่นวงการบันเทิงตะวันตกในหลายปีต่อมา

แม้กระทั่งกลายเป็นหนังจอเล็ก และหนังการ์ตูนเรื่องยาว โดยวอเนอร์บราเธอร์ ก็เคยเอาไปทำฉายให้เด็กฝรั่งดูกัน เพลินจนน่าอิจฉา เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กไทยที่ต้องนั่งตาแฉะกับการดูญี่ปุ่นโหดเหี้ยมก้าวร้าวเลือดสาดหรือโนะนะไรส์ตี

ดูกันชะมั่งสีไอ้หนู เรื่อง The King and I ภาคอนิเมชันนะ วาดสวย เพลงเพราะ สีแจ่ม น่ารัก ขนาดตามร้านขายวิดีโอฝรั่งเขามีใบการ์ตูนตีปะหน้าให้ด้วยซ้ำว่าเป็นหนังการ์ตูนดีสำหรับดูด้วยกันทั้งครอบครัว (Family Entertainment) เรียกว่าเด็กดูได้ ผู้ใหญ่ดูดี ไม่ใช่แยกฝ่ายดูการ์ตูนแบบเมืองไทย การ์ตูนเด็กก็ก๊อกลงไปตามประสา แต่การ์ตูนผู้ใหญ่นี้สี น่าคิด เพราะก๊อกลงแบบ

ตุลาคม 2547 ประเทศไทยจะฉลอง 200 ปีพระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยามก็กระทำไปเถิด แต่ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหายมีตมกับมหรสพอันว่าด้วยแอนนากับคิงมังกูฏด้วย

คงยากครับท่าน

ถ้าอย่างนั้น ก็คงต้องถึงคราวเอาหนังเถื่อน เอาเวทีละครเพลงเถื่อน เอารายการวิทยุเพลงเถื่อน ว่าด้วยเรื่องของแฮมม่อนแอนนาและคิงมังกูฏมาเสนอกันแห่งๆ ในเพลงดนตรีฉบับนี้และฉบับต่อไป เท่าที่หนุ่มโพหกพอจะมีปัญญาคุยแคะกันหละครับ

ส่วนจะถูกดำเนินคดีสั่งปิดหนังสือหรือไม่ ก็สุดแท้แต่บุญกรรมก็แล้วกัน